

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΧΡΟΝΙΑ Ι

ΑΘΗΝΑ, ΣΑΒΑΤΟ, 21 ΤΟΥ ΓΕΝΝΑΡΙΟΥ 1912

ΑΡΙΘΜΟΣ 463

ΕΝΑΣ ΛΑΟΣ ΥΨΩΝΕΤΑΙ ΑΜΑ ΔΕΙΞΗ
ΠΩΣ ΔΕ ΦΟΒΑΤΑΙ ΤΗΝ ΑΛΗΘΕΙΑ
ΨΥΧΑΡΗΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

CHARLES BAUDELAIRE. 'Από τὰ «Μικρά ποιήματα σε πρόζα». XXXIII. Μεθάτε! (μετάφρ. 'Εσπερος).
Ε. ΕΥΣΤΡΑΤΙΑΔΗΣ. Μάτια και Σκέψη ('Ο σοφός — Τὸ τραγούδι — 'Η πιπεριά).
ΙΔΑΣ. 'Η θέση τῆς Τουρκίας (Γ').
ΑΙΜΙΛΙΑ ΚΑΡΑΒΙΑ. 'Ενας Θεός.
Κ. ΚΑΡΘΑΙΟΣ. Χαράγματα.
Μ. ΜΑΛΑΚΑΣΗΣ. 'Εσπερινοὶ ἀντίλαλοι.
ETTORE MOSCHINO. Τριστάνος και 'Ιζόλδη (μετάφρ. Ν. Ποριώτης).
ΟΙΚΟΝΟΜΟΛΟΓΟΣ. 'Ο προϋπολογισμός (Β').
ΠΑΡΑΤΗΡΗΤΗΣ. Πολιτικὴ 'Επιθεώρηση.
Σ. ΣΚΙΠΗΣ. Στὸν 'Αργύρη 'Εφταλιώτη.
Η ΚΟΙΝΗ ΓΝΩΜΗ. — Ο,ΤΙ ΘΕΛΕΤΕ.

ETTORE MOSCHINO

ΤΡΙΣΤΑΝΟΣ ΚΑΙ ΙΖΟΛΔΗ^(*)

Εὐλογημένη ἄς εἶναι ἡ ψυχὴ καὶ τὸ σῶμα
ὁποῦ διαβάσῃ τὴν ἱστορίαν ταύτην. — Στὸ νόμα
τοῦ Θεοῦ. 'Αμήν.

(Παλαιοὶ Χρονογράφοι.)

ΤΑ ΠΡΟΣΩΠΑ

'Ο Ρήγας Μάρκος τῆς Κορνοβάλλης.
Τριστάνος τῆς Δεώνης, ἱππότης τοῦ ρηγάτου.
'Αντρέτιος } ἄρχοντες τῆς Κούρτης.
Δενοάλης }
Γοντοῖνος }
'Ο Κακὸς Νέος.
'Ο 'Ερημίτης τοῦ Δάσους.
'Ιζόλδη τῆς 'Ιρλάντας, ῥήγισσα τῆς Κορνοβάλλης.
Βραγγιάνα.

(*) Τὸ δραματικὸ τοῦτο ποίημα πρωτοπαρastάθηκε ἰτα-
λικά στὸ θέατρο Γολδόνη τῆς Βενετίας, ἀπὸ τὸ θέατρο τοῦ
Φ. Γαραβάλια στίς 25 τοῦ Φλεβάρη τοῦ 1910 καὶ νεοελ-

Τὸ δράμα γίνεταί στήν Τινταγγέλη, πού εἶτανε ἡ βασι-
λικὴ καθέδρα τῆς Κορνοβάλλης, καὶ στὸ δάσος τοῦ Μορρά-
σου, τρακόσια χιόνια καὶ παραπάνου ἀκόμα μετὰ τὴ Σταύ-
ρωση τοῦ Κυρίου 'Ημῶν 'Ιησοῦ Χριστοῦ.

ΤΟ Α' ΜΕΡΟΣ

Μεγάλῃ αἰθούσῃ με καμάρες στὸ καστέλλι τῆς Τιντο-
γέλλης, ὅπου μένει ἡ Κούρτη τοῦ ρήγα Μάρκου τῆς Κορ-
νοβάλλης. 'Ανοίγεται, στὸν ἀριστερὸ τοῖχο, ἓνα παράθυρο
ἀψηλὸ, πού φαίνεται ἀπὸ μέσα ἡ θάλασσα τῆς 'Ιρλάντας,
ἀχιδολοισμένη ἀπὸ τὸν ἥλιο. Καταντικρὺ, στὸ βάθος,
θύρα με καμάρες, σκεπασμένη με βαρεῖα πορφύρινη κορ-
τίνα δεξιὰ στή θύρα αὐτή, ἓνα παράθυρο ἀψηλὸ με
γυαλωτὰ ἱστορημένα, ἀνεβαίνει ψηλά, πὲς ὅσο φτάνει ὁ
τοῖχος, καὶ ἀφήνει νὰ φαίνεται τὸ βασιλικὸ περιβόλι, πλού-
σιο ἀπὸ πεῦκα, κλήματα μυρωμένα καὶ δροσερὲς βρυ-
σοῦλες. Στὸ βάθος πυκνὰ μαυρολογοῦνε τὰ δέντρα τοῦ ἄ-
γριου δρυμοῦ τοῦ Μορράσου. 'Ολόγυρα στοὺς τοίχους
ἀπλώνονται κορτίνες καὶ ξύλινες εἰκόνες, ὅπου εἶναι κεν-
τημένα ἢ σκαλισμένα ἐπεισόδια πολεμικά κα' ἐρωτικά, με
ἱππότες, βασίλισσες καὶ κοπέλλες. 'Ενα σκουτάρι ἀσημέ-
νιο με δυὸ μορφὲς ἀνάγλυφες ἀπάνου κρέμεται σ' ἓναν
τοῖχο. Θύρα μικρότερη δεξιὰ, καὶ ἄλλη ἀριστερά.

(Καθὼς ἀρχίζει τὸ δράμα, εἶναι στή
σκηνὴ οἱ ἄρχοντες τῆς Κούρτης: ὁ
ΑΝΤΡΕΤΤΟΣ, ὁ ΔΕΝΟΑΛΗΣ καὶ ὁ
ΓΟΝΤΟΪΝΟΣ· ὁ πρῶτος ἀκκουμπών-
τας στὸ παράθυρο πού βλέπει πρὸς τὴ
θάλασσα, ὁ δεύτερος σιμά στὸ ἄλλο
παράθυρο, καὶ ὁ τρίτος κοιτάζει θα-
μαζώντας τὸ ἀργυρὸ σκουτάρι.)

ΓΟΝ. (πρὸς τὸ Δενοάλη.)
Κοίτα! 'Εδῶ 'ναι τὸ θάμα! Στὸ σκουτάρι
σιμῖσανε οἱ δυὸ κορῶνες! Δὲν τὸ σκίζει
σπαθί· δὲν εἶναι δύναμη στὸν κόσμο,
ἄνθρωπος ἢ θεὸς πού θὰ χωρίσῃ
τὸ ἀγκαλιασμένο ἐρωτικὸ ζευγάρι
στὴ φλογερὴ του ἀγάπη!

ΔΕΝ. 'Η προφητεία
τῆς μάντισσας Μοργάνας ἀληθεύει!
Καὶ ὅσο προτείνει ἡ ὀλόγυμνη κοπέλλα
τὸ στόμα τὰργυρό της στὸν ἱππότη,

ληνικὰ μεταφρασμένο, στὸ Βασιλικὸ Θέατρο τῆς 'Αθήνας,
ἀπὸ τὸ θέατρο τῆς Κυβέλης 'Αδριανοῦ, στίς 7 τοῦ Δεκέβρη
τοῦ 1911, με τὴν κυρία Κυβέλη καὶ τοὺς κ. κ. Π. Λέοντα
καὶ Ν. Ροζάν· στοὺς πρῶτους ρόλους ('Ιζόλδη, Ρήγα Μάρκο
καὶ Τριστάνο). — Γιά νὰ τὸ παίξῃ ἄλλος θέατρος, πρέπει
πρῶτα νὰ ἔχῃ ζητημένη καὶ παρμένη ἀπὸ τὸ μεταφραστὴ
τοῦ τὴν ἄδεια πού δρίζει ὁ νόμος.

μιά ρήγισσα ξανθή κ' ένας λεβέντης
μ' έρωτα θαγαπιούνται.

ΓΟΝ. Είναι καθρέφτης
του έρωτα τὸ σκουτάρι. "Ας μένη πάντα
ιερό και σεβαστό!

ΑΝΤ. Σπάστε το χάμου,
κ' ύστερα μέσα ρίξτε το στο βάραθρο,
μὲ τὰ φριχτά του μάγια νὰ βουλιάξῃ!

ΓΟΝ. "Αφέντη "Αντρέττο, ἡ δργή σὲ παραφέρνει!
"Ο νούς σου ύπνο δὲ βρίσκει, σὰν τῇ θάλασσα
ποὺ βλέπεις πέρα!

ΑΝΤ. "Η θάλασσα ἐνεκρώθη!
Γιατί, — νὰ ζούσε, νὰ τὴν κυβερνοῦσε
τὸ δίκιο ἀκόμα, — θὰ σφεντόνιζε ὅλα
τὰ κύματά της κι ὅλα τὰ συντρίμια
νὰ ρίξῃ αὐτὸ τὸ κάστρο. "Α, πιά δὲν εἶναι
ὁ ὠραῖος βράχος, μ' ἄρματα ντυμένος,
μὲ σιδερά προστήθια, κι ἀγκωνάρια
κόκκινα και γαλάζια δρθοστημένα
στον ἥλιο! Οἱ αἰτοὶ ποὺ τῶζωναν μὲ κοῦρσοι,
οἱ γέρακες ποὺ τῶχανε φωλιά τους,
πετάξανε στὰ νέφη! Κ' εἶναι τώρα
κλουβὶ γιὰ τὸ λυράρη και τῆδόνια,
γιὰ κολασμένους έρωτες κλινάρι!
Ποιός, ποιός θὰ τὸ λυτρώσῃ ἀπ' τὴ σκλαβιάτου;

ΓΟΝ. Στὸ παραθύρι ποὺ εἶσαι δὲν ταιριάζουν
τὰ λόγια τὰ αἰμοβόρα. Τὸ θυμάσαι
καλέ μου "Αντρέττο; "Ενα πρωτὶ τοῦ Μάη,
ποὺ βρέθηκε ἀνοιχτό, δυὸ χελιδόνια
μπήκανε έρωτοπαίζοντας· και τὸνα
κρατοῦσε γνέμα χρυσό, κι ἀπ' τὸ στόμα
τοῦ ἀνέμιζε στὴν κεφαλὴ τριγύρω
τὸ φωτεινὸ στεφάνι. "Εκεῖ, στὴν πέτρα
τὰπίθωσε και πέταξε. Μιὰ τρίχα
εἶταν ἀπ' τὸ ρηγάτο τῆς "Ιολάντας,
ἀπὸ τὴν κόμη τῆς Κυρᾶς "Ιζόλδης.
Κι ὁ Ρήγας Μάρκος, ὁ καλός μας ρήγας,
τὴν ἔπιασε, κ' ἔδεσε τὸνομά του
μ' αὐτή, και τὴν καρδιά του τῇ θλιμμένη,
και τῇ ζωῇ του.

ΔΕΝ. Καὶ ἡ χαρὰ ποὺ πῆρε!
Σὰν ἔφτασε ἡ ὠραία νύφη, τέτοια
σκόρπισε λάμψη, ποὺ και τὸ καράβι
και τὸ καστέλλι κι ὁ οὐρανὸς ἀκόμα
φανήκανε ὀλοφώτιστα. Κ' ἔφάνη
στὸ Ρήγα, νέας ἀνοιξης ἀνάβρα
πὼς πλημμυροῦσε τὰ λευκά του γένεια!

ΑΝΤ. Κι αὐτὸ "ναι τὸ αἶσχος! "Η καρδιά τοῦ ρήγα
Μάρκου — ἄπονο μωρό, λύκος στὰ δόχτυα·
πετρώνει, λυώνει, ἀλλάζει, παιγνιδίζει
σὰν τῇ σημαία στὴν ἀλλαγὴ τοῦ ἀνέμου.
"Εφτὰ φορὲς εἶδε τὴν προδοσία,
κ' ἔφτὰ φορὲς πίστεψε και ξεπίστεψε.
Μ' ἂν ὑπομένη αὐτὸς τὴν καταφρόνια,
κι ἂν ὁ ὁμορφούλης ἀνιψιὸς κ' ἡ ρήγισσα
ἡ δολερὴ τὸν ἔχουν ὑποπόδιο,
στὸ δόλο ἔμεῖς θὰ σκύνουμε κεφάλι,
τὸν ἄρπαγο τοῦ θρόνου νὰ τιμοῦμε;

ΓΟΝ. Φίλος και ξάδερφός σου εἶναι ὁ Τριστάνος.

ΑΝΤ. Γιὰ τοῦτο και τὸ δίκιο μοῦ ληστεύει!

Τί κι ἂν αὐτὸς καυχιέται γιὸς πὼς εἶναι
τοῦ Μελιάδη και τῆς "Ηλιαβέλλας;
Εἶχε ἡ μητέρα μου ὄνομα Λευκάνθη
και ἀρχόντισσα μὲ τόση εἶταν ἀξία,
ποὺ αὐτὸς ὁ Μάρκος, ὁ ἀδερφός της ὁ ἄγριος,
ἂν ἔχη τώρα σκῆπτρο και κορώνη,
χάρη στὴν ἀδερφή του τᾶχει μόνο.
Μὰ νά, τᾶρχαῖο τὸ σκῆπτρο, τὸ δεμένο
μὲ σίδερο, κατάντησε βεργούλα,
και θὰ τᾶρπάξῃ ὁ νιὸς μὲ τὰ ὠραῖα
τὰ μάγουλα, νὰ τὸ κρατῇ νὰ παῖξῃ
στὴν κέδρινη τὴν ἄρπα του ἡχοσκοπία
κ' έρωτικά τραγούδια!

ΓΟΝ. "Οχι· ὁ Τριστάνος,
ἀληθινά, δὲν εἶναι τέτοιος νέος.
Γέρακας εἶναι μέσα στοὺς ἱππότες!
Και τὸ θυμάσαι· στὴν "Αλικη Πέτρα
πῶχτισεν ὁ Μερλίνος, σκαλισμένα
λάμπουνε τρία ὀνόματα, τρεῖς ἥλιοι!
"Ο γιὸς τοῦ Ρήγα Βάντου, ὁ Λαγκελόττος,
ἱππότης τῶν ἀρμάτων και τῆς τὸλμης·
ὁ Γαλεόττος, τῶν Νησιῶν τῶν Πέρα,
ποὺ δεκαπέντε κυβερνάει ρηγάτα,
κι ὁ Λεωνίδης ὁ Τριστάνος, πῶχει
τόλόχρυσο λιοντάρι γιὰ σημάδι
τῆς μεγάλης καρδιάς του.

ΑΝΤ. "Ωραῖε μου δούκα!
Τόσο εὐκολα δὲν τῶξερα πὼς βρίσκει
συχώρεση ὁποῖος ἔκαμε ἀτιμία.
Δικὴ σου ἡ Φλωριδέλφα εἶτανε, ἡ κόρη
ποὺ ἔμοιαζε γάλα και ρόδα ἡ μορφὴ της.
Μὰ σοῦ τὴν πῆρε, μὲ τέχνες και μάγια,
ὁ ἀνήμερος πετρίτης!

ΓΟΝ. Ξανανοίγεις
πληγὴ μέσ' στὴν καρδιά μου ποὺ γιὰ πάντα
κλεισμένη τῇ θαρροῦσα. Μὰ ὁ Τριστάνος
δὲν ἔφταιξε, ὅσο κείνη!

ΑΝΤ. "Εκαμα λάθος,
συμπάθησέ με. Σὲ ἤθελα μαζί μου
σύντροφος νᾶρθης, — και σύ, Δενοάλη! —
νὰ βγάλουμε ἀπ' τὴ ρίζα τὸ ζιζάνιο
ποὺ φύτρωσε δῶ μέσα. Θέλετε ἴσως
χάμου νὰ σᾶς κυλήσῃ; νὰ σᾶς πνίξῃ;
νὰ σᾶς σκοτώσῃ; Διωγμένος ἄς φύγῃ!
κ' ἐγὼ θὰ κάμω τρόπο, ποὺ γιὰ πάντα
νὰ λείψῃ αὐτός, ἂν κάμῃ τὸν ἀντάρτη!

ΓΟΝ. Καὶ τί θὰ κάμῃς;

ΑΝΤ. (ἀφοῦ κοιτάξῃ ὀλόγυρα μὴν ἀκούῃ κανεῖς :)

"Εχτρα ὁ Φιεραμόντης
ὁ Γάλλος τοῦ ἔχει! Θέλει νὰ ἐκδικήσῃ
τὴν προσβολὴ ποὺ τοῦ ἔγινε στὴν κόρη,
ποὺ ἐσφάχτη γελασμένη στὴν ἀγάπη!
Κ' ἔρχεται μὲ φουσατά, κι ἂν ὁ Ρήγας
δεμένο δὲν τοῦ δώκῃ τὸν δχτρό του,
θὰ κάψῃ και καράβια και καστέλλια,
κι ἄρματα ἐδῶ φαρμακωμένα τόσα
θὰ φέρῃ...

ΓΟΝ. Τί μοῦ λές;

ΔΕΝ. Καὶ ποιός σ' ἔσένα
φανέρωσε τὸν ἄνομο σκοπὸ του;

ANT. Ὁ ἴδιος ὁ Φιεραμόντης!

GON. Καὶ μᾶς θέλεις
βοηθούς του;

ANT. (ἱκετευτικά.)

Δενοάλη, Γοντοῖνε,
δὲ σᾶς ζητῶ νὰ γίνετε προδότες,
τὸ δίκιο μου ἀπαιτῶ! Μοῦ ἔχουν ἀρπάξει
ἀπ' τὸ βασίλειο τὸ μισό, κ' ἐγὼ 'μαι
θεριὸ δίχως φωλιά, κ' ἔχω σκισμένο
τὸ στῆθος, καὶ τὸ στόμα μου πικρὸ 'ναι.
Σᾶς λέγω, νὰ σκοτώσουμε εἶναι ἀνάγκη
καὶ ἀνάγκη θᾶναι ἀκόμα... Μὴ μιλάτε.

(Ἔχει τεντώσει ἔμπρὸς τὸ λαιμό, γιὰ
νάκούση καλῆτερα, ζυγώνοντας σιγά-
σὴν ἄλικη κορτίνα. Μ' ἓνα πήδημα,
βγαίνει ὅξω ἀπὸ τὴν αἰθουσα, καὶ ἀ-
κούεται ἡ φωνή του ὠργισμένη.)

Ἄ! σ' ἔπιασα! Κρυφάκουγες!

Ἡ φωνὴ τῆς Βραγγιάνας. Βοήθεια!
ANT. Τοῦ κάκου!

(Σέρνει μὲ μανία μέσα αὐτὴ σκηνὴ τῇ
ΒΡΑΓΓΙΑΝΑ, πὺν παλαίβει νὰ τοῦ ξε-
φύγῃ.)

ΒΡΑΓ. Μή! Γλυτώστε με, τρεχάτε!

ANT. Δὲ μοῦ ξεφεύγεις, ὄχι! Μὴ φωνάζῃς!
Σώπα, ἡ σοῦ δένω τὸ στόμα μὲ τοῦτο
τὸ δέμα τῷ μαλλιῷ σου! καὶ σοῦ φράζω
ταῦτιά πὺν πάρα-ἀκούνε, καὶ ἀγρυπνοῦνε
σάν τοῦ λαγωνικοῦ γιὰ τὸ κυνήγι!
Τ' ἦρθες; τί θέλεις; δούλα τῆς Ἰζόλδης;
Μοῦ εἴσουν χωμένη, γιὰ νὰ κλέψῃς λόγια
κ' ὕστερα νὰ τὰ φέρῃς ἀλλαγμένα.

ΒΡΑΓ. Δὲν εἶν' ἀνάγκη νὰ σταθῶ νᾶκούσω!
Φέγγουν οἱ στοχασμοί σου!

ANT. Μὲ συμπόνια;

ΒΡΑΓ. Μ' ἔχτρα καὶ μῖσος!

ANT. Λάθος ἔχεις! λάθος!
Πλέκαμε ἐδῶ τὸ ἐγκώμιο τῆς κυρᾶς σου,
τὴν ἀρετὴ τῆς λέγαμε.

ΒΡΑΓ. Ἡ ἀρετὴ τῆς
θροφῇ δὲν εἶναι γιὰ τὰ δόντια ἐσένα
τοῦ λύκου!

ANT. Ὡραῖα τὸ λές, ἐσὺ πὺν εἶσαι
καθρέφτης καὶ λυχνάρι τῆς ἀγάπης,
καὶ τῶχεις καὶ καμάρι! Ἐσὺ στὴ θέση
τῆς ρήγισσας δὲν πλάγιασες, στοῦ Μάρκου
τοῦ ρήγα τὸ πλευρό, τὸ πρῶτο βράδυ
τοῦ γάμου τῆς; Δὲν ἄλλαξες τὴ ζώνη
τῆς παρθενιάς σου μὲ τὸ νυφικὸ τῆς
χιτώννα; Τὸ θυμᾶσαι; Δυὸ κοπέλλες
κινήσανε νάρθουνε ἀπ' τὴν Ἰρλάντα,
κ' ἓνα κρινάνθι ἡ καθεμιὰ κρατοῦσε...
Καὶ ἡ μιὰ τους χάνει τᾶνθος στὸ κινάβι,
καὶ τὸ δικό τῆς ἡ ἄλλη τῆς χαρίζει!
Ἐπαίξες τὴ ζωὴ σου, μὰ θυμᾶσαι
πικρὰ τὴν ὥρα ἐκεῖνη στὴν καρδιά σου,
καὶ κλαῖς πὺν ἄλλη κυρὰ πιά νὰ δουλέψῃς
δὲ θὰ μπορέσῃς καὶ μὲ τὴν τιμὴ σου
νὰ τῆς σταθῇς σκουτάρι!

ΒΡΑΓ. Ὡ! ἐσὺ δὲν ξέρεις
ἀγάπη τί θὰ πῇ! Εἶσαι διαστρεμμένος!

ANT. Κι ὁ ζῆλος σου τί ὠφέλησε; Ἡ κυρὰ σου
σὲ πῆρε ἀπὸ κακό, καὶ νὰ σὲ σφάξῃ
σ' ἔδωκε σ' ἓνα δοῦλο. Κι ἂν ἐκεῖνος
πονόψυχος δὲν εἶτανε, ἂν ἡ σπάθα
τοῦ Παλαμῆδη, τᾶλλοθρησκου ἱππότη,
δὲν ἔσωνε νὰ κόψῃ τὰ δεσμά σου,
θᾶνουν ἀκόμα στὸ δέντρο δεμένη,
ἡ ὁ λύκος θὰ σοῦ λιάνιζε τὴν ἄσπρη
τὴ σάρκα, πὺν λιχούδης κι ἀπ' τὸ Ρήγα
πὺν τὴν ἐχάρῃ!

ΒΡΑΓ. Ἀνώφελα μὲ βρίζεις!

Ἡ ζωὴ, τὸ φῶς μου, εἶν' ὅλα τῆς Ἰζόλδης!

ANT. Κ' ἐσὺ 'σαι σκλάβος! καὶ στὴν πλάτη σου ἔχεις
τοῦ πυρωμένου σίδερου τὴ βούλλα!

ΒΡΑΓ. Καὶ σύ, στὸ μέτωπό σου τὴ σφραγίδα
τοῦ δόλου, χαραγμένη!

ANT. (χύνεται ἀπάνω τῆς.)

Ἄχ! πόρνη! σκύλλα!

ΒΡΑΓ. Ἄ!

(Στὴν ἄγρια κραυγὴ τῆς κοπέλλας,
χυμίζει ὀρμητικὰ στὴ σκηνὴ ὁ ΡΗΓΑΣ
ΜΑΡΚΟΣ, ἄσπρη καὶ μακρότατη εἶ-
ναι ἡ γενειάδα του, μὰ τὸ κορμί του
εἶναι δυναμώμενο, καὶ στὰ κινήματα καὶ
στὴ μορφὴ του φανερῶνεται πότε ἡ
βάρβαρη περηφάνεια μὲ τὴ δύσπιστη
κακία, καὶ πότε ἡ ἀσπλαχνη δύναμη
μὲ τὴν καλόβολη ἀδυναμία.)

P. M. Ἀντρέττο! Τί; μὴν ἔγινες γυναῖκα,
κι ἀρπάξες τὴν ἀντζηλη στὰ νύχια,
μὲ λύσσα τυφλωμένη;

ANT. (προσκλίνεται μὲ ταπεινοσύνη.)

Ὡ, βασιλιά μου!

P. M. Τί σοῦκαμε; γιὰ τί;

ANT. Καλέ μου ἀφέντη,
εἶναι γλωσσού καὶ κάτω ἀπὸ τὴ γλώσσα
τῆς ἔμεινε φαρμάκι ἀπ' τὰ βοτάνια,
πὺν νύχτα γιὰ τὰ μάγια τῆς μαζώνει.

P. M. Σὲ πρόσβαλε;

ANT. Κρυφογλιστράει σάν ἡσκιος
ἀερόντυμένη, ἀπὸ θύρα σὲ θύρα.

Τὴν ἀρπάξες ἀπ' τὰ μαλλιά; Δαγκάνει,
καὶ σοῦ φωνάζει, οὔτ' ἄσπρο ἡ Κορνοβάλλη
δὲν πιάνει μπρὸς στὰ βᾶτα τῆς Ἰρλάντας.

P. M. (δὲ θυμώνει, παρὰ χαμογελάει.)

Εἶναι πιστή, καὶ τῆς πρέπει νὰ λάβῃ
συμπάθειο, Κύρ Ἀντρέττο. Στῆς Ἰρλάντας
τὴν Κούρτη εἶδε τὸ φῶς, κ' ἔχει λατρεία
στὴν ὁμορφὴ κυρὰ, πὺν εἶναι κυρὰ τῆς!

(Πρὸς τὴ Βραγγιάνα.)

Μὰ σύρε στὴν Ἰζόλδη ἐσὺ μὴ ξεφύγῃς
ποτέ σου ἀπ' τὸ πλευρό τῆς· ἡ ἂν σ' ἀρέσῃ
καλῆτερα, πορφύρες καὶ τζαμφέδες
κάθου νὰ τῆς κεντᾶς, καὶ τὰ τραγούδια
νὰ τραγουδᾷς τὰ ξενικά σου. — Σύρε!

(Ἡ Βραγγιάνα προσκλίνεται μπρὸς
τὸ Ρήγα σιωπηλῇ ἀστραπὴ καταφρό-

νίας λάμπει στὰ μάτια της, καθὼς στρέφει τὸ βλέμμα στὸν ὄχτρό της. Φεύγει ἀπὸ τὴ μεγάλη θύρα.)

P. M. Γοντοῖνε, Δενοάλη! Ἐτοιμασθῆτε, καλοὶ μου ἀποκρισάροι, γιὰ τὴν Κούρτη τοῦ Ἀρθούρου. Θὰ διαβῆτε μὲ πενήντα φαριά καὶ ἱππότες ἀπ' τὸ Κυμελόττο, καὶ στὸ μεγάλο τὸ παλάτι μέσα, στὴ γέσμινη κολόννα τὴ μεγάλη, ὅπου τριάντα χρυσὲς καὶ ἀσημένιες βρυσσοῦλες τὸ ροδόνερο ἀναβρῦζουν, τὰ τρία λευκὰ φακιόλια νὰ κρεμάστε, πὺν στέλνω ἐγὼ κανίσκια στὸν καλὸ μου ρηγάρχη, ἀφέντη καὶ διαφεντεῖτά μου, καὶ στὴ Γινέβρα καὶ στὸ Λαγκελόττο, — σημάδι τῆς ἀγάπης πὺν τοὺς ἔχω.

ΓΟΝ. Ἡ προσταγή σοι, δυνατέ μου Ρήγα!

ΔΕΝ. Τιμὴ γιὰ μᾶς, καὶ δόξα μας μεγάλη! (Χαιρετοῦνε τὸ Ρήγα, σταυρώνοντας τὰ χέρια πάνου στὸ στήθος, καὶ φεύγουνε.)

P. M. Ἀρχοντ' Ἀντρέττο, ὁ θυμὸς σου ἄς πᾶν. Κούφιος ἀέρας τὰ γυναίκεια λόγια. Ἡ Κούρτη μου γιὰ νὰ εὐφρανθῇ, τὰ δάση πλούτισα μὲ ζαγάρια, καὶ μὲ λάφια γοργόποδα καὶ μὲ καθάρειες βρύσες. Κοίτα! Ἐκεῖ πέρα, ὅσο τὸ μάτι ἀπλώνει, πεῦκα μοσκομυρίζουνε, καὶ γύρω βραγιές τὰ κυπαρίσσια γιὰ τὸν ἥσιο. Τρία παβιώνια, ριγλάτα μὲ κιννάβρα, κυράδες θὰ δεχτοῦνε καὶ κοπέλλες γιὰ τίς χαρούμενες γιορτές, καὶ ἂν δώσῃ ὁ Θεός, θὰ χτίσω πύργο σιδερένιο, νᾶχη καθρέφτη τὸ γιαλό, καὶ ἀπάνου στὰ κρόπυργο θὰ λάμπουνε ρουμπίνια καὶ λυχνιτάρια, πὺν θὰ φέγγῃ ὁ τόπος. Καὶ ἱππότες θὰ ἄρθουν ἀπὸ ξένες χῶρες, χριστιανοὶ καὶ ἄλλοθρησκοι, νὰ λένε: — Δὲν εἶν' αὐτὸς ὁ Πύργος τῆς Ἀγάπης; Γύρω σ' αὐτὸν ἡ ξωτικιά ἡ Μοργάνα μὴν ἔπλεξε τὰ λαμπερά της μάγια;

ANT. Θαμάτα ἀκούω, καὶ ταιριαστά σου ἀφέντη. Θὰ σοῦλεγα ὅμως, ἂν εἶναι ὀρισμὸς σου, πὺν κάλλιο ἀπὸ τοὺς κήπους σου, καὶ ἀπ' ὅλα τὰ μέταλλα καὶ τὰ ζαγάρια, βάζω τοὺς ὁμορφους τοῦ τραγουδιοῦ τεχνίτες, καὶ ἀπ' ὅλους ἕναν, ὅπου τόσο ὠραῖες ρίμες στὴν ἄρπα γλυκοτραγουδάει.

P. M. Τὸν κύρ Τριστάνο!

ANT. Αὐτόν, καλέ μου ἀφέντη. κανεῖς στὴ μαστοριά δὲν τὸν περνάει, κανεῖς δὲν τονε φτάνει στὸ τραγούδι, σὰν τὸ ἀρχινᾷ, καὶ μεσημέρι ἀκόμα: — «Ὁ φοινικιά πολὺφυλλη, ὦ γλυκεῖά μου, ἡ ἀγάπη σου μὲ φλέγει καὶ μὲ λιώνει!» (Ἀκούεται ἀπὸ μέσα ὁ ἦχος τῆς ἄρπας καὶ τὸ ἐρωτικὸ τραγούδι τοῦ Τριστάνου. Ἡ μελωδία εἶναι γλυκεῖα, καὶ ἡ φωνὴ ἀπαλὴ καὶ παληκαρήσια. Τραγουδάει.)

Ἡ φωνὴ τοῦ Τριστάνου:

«Ὁ φοινικιά πολὺφυλλη, ὦ γλυκεῖά μου, ἡ ἀγάπη σου μὲ φλέγει καὶ μὲ λιώνει καὶ ἡ φλόγα στὴν καρδιά μου σὰν τὰ κλαδιά σου ἀχτιδωτὴ φουντώνει.

Ἡ ὁλόδροση μορφὴ σου

χαρὰ καὶ φῶς σκορπάει.

σὰν ἥλιος στὴν αὐλὴ σου,

σὰν κρίνο καὶ τραντάφυλλο τοῦ Μάη.»

ANT. Ἀκούστε! ἀκούστε! Νά, καὶ τὴν ἀκόμα λέγει τὰ γαπημένο του τραγούδι!

P. M. (σκύβοντας μ' εὐλάβεια.)

«Ὁ Θεὸς προστάτης σ' ὅποιους τραγουδᾶνε μὲ τέχνη, γιὰτὶ μόνοι αὐτοὶ γνωρίζουν καὶ μπαίνουνε μὲς τὴν καρδιά τοῦ ἀνθρώπου φέρνουν χαρὰ, καὶ τὴν πίκρα γλυκαίνουν.

(Ὁ Ἀντρέττος κλεῖ τὸ παραθύρι. Τὸ τραγούδι τοῦ Τριστάνου δὲν ἀκούεται πιά.)

Μὰ πὺν αὐτό; — νᾶλλάξῃς; καὶ ὅ,τι πρῶτα σὲ γέμιζε θυμὸ, τώρα σ' ἀρέσει;

Καταφρονοῦσες τὸν Τριστάνο...

ANT. (μὲ τὴν προσποιημένη ταπεινοσύνη καὶ τὴν ψεύτικη γλύκα τῆς φωνῆς του, πὺν θὰ κρύβουνε ἀδιάκοπα τὸ μῖσος πὺν βράζει μέσα του, καὶ τὴν κακοπιστία.)

Κ' εἶχα

λάβος, καλέ μου Ρήγα! Γιὰτὶ βλέπω πὺν τὸ γλυκὸ καὶ τεχνικὸ τραγούδι πῶτερο μὲ λιγώνει καὶ ἀπ' τὰ φίλτρα, πὺν εἶναι τεχνίτες ἡ τρανὴ μας Ρήγισσα καὶ ἡ παρακώρη.

P. M. Τᾶχεις δοκιμάσει;

ANT. Εἶπ' ἕνας πὺν ἦπτε: ἀνοῖξανε τὰ οὐράνια!

P. M. Καὶ μὲ τί μέτρο μπορεῖς καὶ συγκρίνεις τὰ φίλτρα καὶ τῆς ἄρπας τὸ τραγούδι;

ANT. Στάσῳραϊα τὰ φίλτρα, στοὺς σκοποὺς τῆς ἄρπας ἄγνωρη νοιώθω μουσική, πὺν χύνει καημοὺς στὰ φυλλοκάρδια, ὅπως στὰ δέντρα φέρνει χυμοὺς τῆς θάλασσας τᾶρι.

Τάχα τί νᾶναι αὐτό; Πόνος ἡ Ἀγάπη;

P. M. (πὺν τὸν κυριεύει πάλε ἡ ὑποψία.)

Δὲν ξέρω γιὰτὶ πάντα συνταιριάζεις τὰ ταιριαστά, καὶ ἀστόχαστα προφέρεις τὸ νομα τῆς καλῆς μου.

ANT. Τὸ νομά της

σὰν τὸ κρίκο στὸ δάχτυλο, σὰν τᾶνθος στὸ κλωνάρι, μὲ κάθε ὠραῖο ταιριάζει, — καὶ ἡ θλιβερὴ καρδιά μου γαληνεύει ὁλόχαρη σταυλάκι τῆς μεγάλης καὶ σπλαχνικῆς καρδιᾶς σου.

P. M. Τόσο μέλι

τί τὸ σκορπᾷς; Δὲν ξέρω ἐγὼ τὸ σπλάχνος!

ANT. Καλέ μου, ἀφέντη, ἡ λησμονῆς, ἡ ὁ νούς σου νυστάζει καὶ δὲ βλέπει πόσο ἀξίζει τὸ σπλάχνος τῆς καρδιᾶς σου.

P. M. (τὸν κοιτάζει καλά, καὶ ὕστερα ξεσπᾷ.)

Ἀντρέττο! Ἀντρέττο!

Μεγάλωσες σὰν τῶργισμένο δέντρο, πὺν ὅσο τὸ θρέφεις τόσο ἀφορεμένους

καρπούς μεστώνει. Πρόσεξε σοῦ λέγω :
μὴ μὲ κεντρίξεις !

ANT. Σὲ τί σὲ πικραίνω,
καὶ σᾶναψε ὁ θυμός; Τᾶδολα ἐγκώμια
εἶναι γλυκὰ στὸν ἄντρα πὺν τᾶξίζει.

P.M. Δὲν εἶν' ἐγκώμια τὰ δικά σου· δόλος
εἶναι. καὶ μὲ τὰ λόγια τᾶπαλά σου
τὰ πράσινα φαρμάκια του ἀναδεύεις

ANT. Μὲ ὑποψιάζεσαι ;

P.M. "Οχι ! σὲ γνωρίζω
μέσ' στὴν ψυχὴ ! Δὲ χόρτασες ἀκόμα;
Θέλεις νὰ σκουῖξω τὴν κραυγὴ τοῦ ταύρου
πὺν σπάζει τὰ δεσμὰ κάτου ἀπ' τὴν κάμα
τοῦ μακελλάρη; Μπηγμένη στὰ στήθια
καιρὸ τὴν εἶχα, κι ὄνομα εἶχε μαῦρο :
Ζήλεια ! Ζητᾶς ἀκόμα νὰ μοῦ σκίση,
νὰ μοῦ σπαράξῃ τὴν καρδιά; — πὺν πῆγα,
ὦ ψεύτη φίλε, μὲ τίς κατηγορίες
πὺν σκόρπιζες, νὰ διώξω τὴν κυρά μου
καὶ τὸ πιστό μου ἀνίψι ! Καὶ δὲν πρέπει
στὴ μούρη νὰ σὲ κρούσω μὲ κλεισμένο
χερόφτι, ὅπως ταιριάζει σ' ἕναν ψεύτη
καὶ συκοφάντη;

ANT. Τὸ λαιμὸ νὰ μὸνδες
κόψει, πὺν λίγη θὰ λάβαινα πίκρα,
παρὰ μὲ τὴν ὀργὴ πὺν σὲ τυφλώνει !
Σὲ τί ἔφταιξα, πὺν φρόντιζα γιὰ σένα ;
Σοῦδωκα σὺμβουλὲς γιὰ τὸ καλὸ σου,
γιὰ τὴν τιμὴ σου...

P.M. Καὶ ἄδικος ὁ κόπος !
Σὺ κάρφωσες ὀλόγυρα στὴν κλίνη
τῆς ρήγισσας δρεπάνια τροχισμένα,
τὰ γόνατα τοῦ κλέφτη νὰ θερίσης.
Καὶ νύχτα ἐσὺ πασπάλισες ἀλεύρι,
νάφησθαι μὲ τὰ πόδια του σημάδια,
καθὼς στὸ χιόνι ἀφ' ἵναι ἀχνάρια ὁ λύκος.
Τί τόφελος; Ποιὸν ἔπιασες; ποιὸν εἶδες;
"Α ! ζήτα, ζήτα ἀπ' τὸν γκαβὸ τὸ νάνο
τοῦ Αὐγερινοῦ τὸ δρόμο νὰ κοιτάξῃ,
νὰ ρίξῃ μάγια μὲ τοὺς νεκρομάντες !
Τοῦ Ρήγα Μάρκου ἢ Ἰζόλδη, θὰ σοῦ ποῦνε,
ἔφτα καὶ δεκαφτὰ φορὲς πὺν εἶναι
ἢ ἀγνότερη πὺν φόρεσε κορώνη,
καὶ λάμπει μέσα στίς ρήγισσες ὅλες
σὰν τὴ χρυσὴ τὴ ρήσα στὸ λαγγάδι·
καὶ σὰν προβαίνει ὀμπρὸς μου στὸ κατώφλι
λευκὴ, μὲ οὐράνια χρώματα ντυμένη,
μὲ τὰ ξανθὰ μαλλιά στεφανωμένα
μ' ἀσήμε καθαρὸ καὶ μ' ἀστρολίθια,
πετάει ὅλη ἡ καρδιά μου στὴν καρδιά της,
καθὼς πετάει τὸ λάφι στὴ βρυσούλα,
καὶ λησμονῶ πολέμους καὶ θριάμβους,
σφαγὲς καὶ δόλους, καὶ ξεχάνω ἀκόμα
τὰ γερατειά μου τὰ πικρὰ πὺν ἀλλάζουν,
μὲ νέα βλαστάρια ὀλανθισμένα πάλι !
Αὐτὸ νὰ πῆς στὸ νεκρομάντη νάνο,
πὺν σοῦ μαθαίνει δόβουλες μαγεῖες·
καὶ ξαναπὲς στοὺς φαύλους πὺν δὲν παίζουν
ἔτσι εὐκολὰ μὲ τὴν καρδιά τοῦ Ρήγα !

ANT. Ρήγα δικαιοκρίτη, κι ἂν σὲ πρόσβαλα,

κάνω μετάνοια· δὲν εἶχα στὸ νοῦ μου
σὲ λύπη νὰ σὲ βάλω ἢ σὲ ὑποψία.
Γιατ' εἶναι ἀλήθεια ἢ ρήγισσα; Ἰζόλδη
δροσάτο ρόδο, φωτοβόλο κρίνο,
πετράδι λαγαρό, καθάριο στάρι.
Μὰ ὀρκὸ σοῦ κάνω στὸ Αἷμα τοῦ Χριστοῦ μας,
πὺν εἶμαι ἀσπίδα σου γερὴ, καὶ κάλλιο
τόχω ἑκατὸ φορὲς νὰ ἰδῶ ὑψωμένο
τὸν Κύρ Τριστάνο στὴν κορφή τοῦ κόσμου,
γιὰ νὰ μπορέσῃ μὲ τάντρίκια στήθια
καὶ τὸ θρασύ του μέτωπο νὰ γίνῃ
προπύργιο στὸν ὀχτρό σου πὺν προβαίνει.

P.M. (σὰ φοβισμένος.)

Τί εἶπες; ὀχτρός προβαίνει;

ANT. Ρήγα Μάρκο,
τὴ θάλασσα διαβαίνει ὁ Φιεραμόντης
κ' ἔρχεται μὲ φουσατὰ νὰ χτυπήσῃ
τὴν Τινταγέλλη.

P.M. "Ω Θεέ μου Παντοδύναμε,
πὺν τόσο ἐγὼ νὰ πέφτω στὴν ὀργή σου ! —
Τί θέλει αὐτὸς ὁ τρομερὸς κουρσάρος;

ANT. Κι ἄλλα σφαχτὰ στὴν πείνα του νὰ σύρῃ·
κι ἄλλες γυναῖκες ὀμορφες νάρπάξῃ !
Σὰν τὸν αἶτό πὺν γύνεται στὸ λάφι,
ἔτσι κι αὐτὸς χυμίζει στὸν ὀχτρό του :
τὸν πνίγει, τὸν πατᾶ, τὸν κομματιάει !
Καὶ μήτε ὁ Παλαμήδης, μήτε ὁ Ἀστόρρης
ὁ Ναρτικός, μήτ' ὁ Ἄλικος Βρουνῶρος
κ' οἱ ἄλλοι λεβέντες τῆς Ἀρχαίας Τάβλας,
μηδὲ τῆς Νέας, τοῦ γγίζανε τὰ στήθια,
πὺν σίδερα, τὰ ζώνουν καὶ χρυσάφι.
Μόνον ὁ Τριστάνος μπορεῖ νὰ τὸ κάμῃ,
ἂν ξεκινήσῃ ἀγνάντια του, ἂν ἀφήσῃ
τὰ πλάνα του τραγούδια, πὺν τὸν κάνουν
ἀγγελικό, μὰ καὶ μωρὸ παιδάκι.

P.M. Καὶ πὺν νὰ τὸν ξεκόψω ἀπ' τὰ τραγούδια;

ANT. Ξανἀναψέ του τὸν πόθο τῆς μάχης.

P.M. Κι ἂν δὲν τᾶρέσῃ πιά;

ANT. Δευτέρωσέ του
τὴν προσταγή.

P.M. Κι ἂν τὴν καταφρονέσῃ;

ANT. Δὲν εἶσαι ὁ Ρήγας Μάρκος;

P.M. Μὲ τὴ βία;

ANT. Καὶ μὲ τὸ νόμο !

P.M. Κι ἂν ἀρνιέται ἀκόμα;

ANT. Κόλεσε τότε τοῦ δήμιου τὴν τέχνη :
θὰ τὸν κριτῇ δεμένο κάποιον κριμα.

P.M. Λοιπόν, ξανὰ στὴν ὑποψία μὲ ρίχνεις;

ANT. Ρήγα, μὴ μὲ ρωτᾶς. — Νᾶ, ὁ Κύρ Τριστάνος!

(Ἀκολουθεῖ)

Μεταφρ. Ν. ΠΟΡΙΩΤΗΣ

ΒΓΗΚΕ ΤΟ ΚΑΙΝΟΥΡΓΙΟ ΒΙΒΛΙΟ ΤΟΥ ΨΥΧΑΡΗ

ΣΤΟΝ ΙΣΚΙΟ ΤΟΥ ΠΛΑΤΑΝΟΥ

(15 ΔΙΗΓΗΜΑΤΑ)

Καὶ πωλιέται 5 δρ. στὰ Γραφεῖα μας.